

4. Hafta

Dil ve Anlatım Bozuklukları

Başlat

Dersin Hedefi

Bu dersin hedefleri şöyledir;

Değişik nedenlerden dolayı dilimizde birçok anlatım bozukluğu yapılmaktadır.

Oysa iletişim kazalarına yol açılmaması için herkes tarafından dilimizdeki sözcüklerin ve söz öbeklerinin yerli yerinde ve doğru bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

İşlemekte olduğumuz **DİL VE ANLATIM BOZUKLUKLARI** konusunun iyice öğrenilmesi sonucunda pek çok kişinin yapmakta olduğu bu anlatım bozukluklarını artık yapmayacaksınız, böylece hem iletişim kazalarına maruz kalmayacak hem de dilimizin korunmasına ve doğru kullanılmasına katkıda bulunacaksınız.

İçindekiler**Kısaca işleyeceğimiz konular şöyledir;**

- X. Cümledeki Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması
- XI. Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması
- XII. Cümledeki Fiiller veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması
- XIII. Cümledeki Sözcükler veya Söz Öbekleri Arasında Mantık Hatası Olması
- XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması
 - A. Sözcüğün Tamlayan Görevi Üstlenmesi
 - B. Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk
 - C. Cümlede Tamlayan Eksikliği Olması
 - D. Cümlede Tamlanan Eksikliği Olması
 - E. Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması
 - F. Cümlede Tamlanan Ekinin Eksik Olması
- XV. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması
- XVI. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması
- XVII. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması

Cümledeki Sözcüklerin Yanlış Yerde Kullanılması

Dilimizde bazı sözcüklerin türleri cümle içerisinde kullanıldığı yere göre değişebilir.

Sözcüğün türünün değişmesi bazen anlamın değişmesine de yol açar, böyle durumlarda sözcükler cümle içerisinde söylenmek istenen düşünceye uygun yerde kullanılmalıdır.

Aksi halde o cümlede anlatım bozukluğu meydana gelir.

Bu, sadece anlam veya görevde değişikliğe sebep olan durumlar için geçerlidir.

Sözcüğün yerinin değişmesi anlam veya görevde değişikliğe yol açmıyorsa anlatım bozukluğu olmaz.

Eş Anılamlı Sözcükten veya Aynı Sözcüğün Tekrarından Kaynaklanan Gereksiz Kullanım

1950'lerde hem tatlı hem de tuzlu sularda yaşayabilen balıklar hakkındaki bilgilerimiz çok azdı.

"Hem tatlı hem de tuzlu sularda yaşayabilen balıklar hakkındaki bilgilerimiz 1950'lerde çok azdı."

Başbakana mektup yazan on bir yaşındaki öğrenci, başbakanın takdir alan tüm arkadaşlarına bisiklet hediye etmesini sağladı.

"Başbakana mektup yazan on bir yaşındaki öğrenci, takdir alan tüm arkadaşlarına başbakanın bisiklet hediye etmesini sağladı."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Eş Anlamlı Sözcükten veya Aynı Sözcüğün Tekrarından Kaynaklanan Gereksiz Kullanım

Belediye işçileri bir hafta içinde her iklim tipinde yetişebilen çam fidanlarını şehrin değişik yerlerine dikti.

"Belediye işçileri her iklim tipinde yetişebilen çam fidanlarını bir hafta içinde şehrin değişik yerlerine **dikti**."

Bu fabrikada iki aydan beri çalışan işçilerin maaşları verilemiyormuş.

"Bu fabrikada çalışan **işçilerin maaşları** iki aydan beri verilemiyormuş."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Eş Anlamlı Sözcükten veya Aynı Sözcüğün Tekrarından Kaynaklanan Gereksiz Kullanım

Ev hanımlarının sabahtan akşama kadar bomboş evde oturduklarını sanmayın, onların boş zamanları çalışan kişilerden daha fazla değil.

"Ev hanımlarının sabahtan akşama kadar **evde bomboş oturduklarını** sanmayın, onların boş zamanları çalışan kişilerden daha fazla değil."

Hazine arazisini işgal ettikleri için vefat etmiş köylülerin bile mahkemeye çağırılması, mahkemelerimizin ne kadar hızlı (!) çalıştığını gözler önüne seriyor..

"Vefat etmiş köylülerin bile **hazine arazisini işgal ettikleri için** mahkemeye çağırılması, mahkemelerimizin ne kadar hızlı (!) çalıştığını gözler önüne seriyor."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Eş Anlamlı Sözcükten veya Aynı Sözcüğün Tekrarından Kaynaklanan Gereksiz Kullanım

Delil yetersizliğinden dolayı dün polisin yakaladığı hırsız hâkim bugün serbest bırakmış.

"Dün polisin yakaladığı hırsız hâkim bugün **delil yetersizliğinden dolayı** serbest bırakmış."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması

XI. Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması

- ♦ Bir cümledeki temel yargıyı oluşturan sözcüklerin bir kısmı kesinlik, bir kısmı da ihtimal anlamı bildiriyorsa bu sözcükler arasında çelişme var demektir.
- ♦ İyi bir cümlede asla birbiriyle çelişen sözcüklere yer verilmez.

Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması

Adım gibi biliyorum, bu işin altından da Köse Halil çıkabilir.

"Adım gibi biliyorum, bu işin altından da Köse Halil çıkacak."

Ankara - İzmir arası otobüsle tam olarak yedi, yedi buçuk saat sürmektedir.

"Ankara - İzmir arası otobüsle yedi, yedi buçuk saat sürmektedir."

DOĞRU

*Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.*

Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması

Çocuk uzandığı yerden doğruldu ve **usulca koşarak** yanıma geldi.

"Çocuk uzandığı yerden doğruldu ve koşarak yanıma geldi."

İstatistiklerden anlaşıyor ki Ege Bölgesi'nde yaklaşık elli yılda bir orta ölçekli deprem olabilir.

"İstatistiklerden anlaşıyor ki Ege Bölgesi'nde yaklaşık elli yılda bir orta ölçekli deprem olmaktadır."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümlede Birbiriyle Çelişen Sözlerin Bulunması

Cinayet şehrin en işlek caddelerinden birinde işlenmiş, katilin kim olduğunu **mutlaka** birileri **görmüş olmalı**.

"Cinayet şehrin en işlek caddelerinden birinde işlenmiş, katilin kim olduğunu birileri görmüş olmalı."

Sen İzmir'e ilk geldiğinde **tam yirmi yaşlarındaydın**.

"Sen İzmir'e ilk geldiğinde tam yirmi yaşındaydın."

Tam altı ay kadar önce hastalığı ortaya çıktı.

"Altı ay kadar önce hastalığı ortaya çıktı."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümledeki Fiiller Veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması**XII. Cümledeki Fiiller Veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması**

Aynı cümle içerisinde eylem (iş, oluş, hareket) bildiren sözcüklerin (fil veya fiilimsi) failleri yani o eylemi gerçekleştiren özneleri ortak ise çatıları da etkenlik – edilgenlik yönüyle benzerlik göstermelidir. Bu yüzden sözcükler arasındaki bu uyuma etkenlik – edilgenlik uyumu da denmektedir.

Etkenlik: Eylem bildiren bir sözcükte iş, oluş, hareketi gerçekleştiren özne, gerçek özne ise (gizli özne de gerçek öznedir) o fiil, çatısı yönüyle etkendir.

Edilgenlik: Eylem bildiren bir sözcükte iş, oluş, hareket gerçek özne tarafından değil de başkası tarafından yapılıyorsa o fiil, çatısı yönüyle edilgendir.

Örneğin sattı, baktı, yandı, aldı fiillerinde işi yapan, öznenin kendisidir bu nedenle bu fiiller etkendir.

Satıldı, bakıldı, yakıldı, (bir şey) alındı fiillerinde işi gerçekleştiren özne değil bir başkasıdır. Başkası tarafından satıldı, başkası tarafından bakıldı, başkası tarafından yakıldı, başkası tarafından alındı anlamları vardır. Bu yüzden satıldı, bakıldı, yakıldı, (bir şey) alındı fiilleri edilgendir.

Cümledeki Fiiller Veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması

Adalar yaz - kış sakin ve gürültüsüz bir ortam sunuyor bizlere, sokaklarında biraz dolaşınca hemen bir huzur hissediliyor.

"Adalar yaz - kış sakin ve gürültüsüz bir ortam sunuyor bizlere, sokaklarında biraz **dolaşılınca** hemen bir huzur hissediliyor."

Cümledeki anlam belirsizliğini gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

"Cümledeki anlam belirsizliğinin **giderilmesi** için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?"

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümledeki Fiiller Veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması

Giysi alırken nelere dikkat edilmeli?

"Giysi **alınırken** nelere dikkat edilmeli?"

"Giysi alırken nelere **dikkat etmeli**?"

Vergi sistemimizdeki yanlışlıklar belirlenmeli ve en kısa zamanda ortadan kaldırmaya çalışmalıyız.

"Vergi sistemimizdeki yanlışlıkları **belirlemeli** ve en kısa zamanda ortadan kaldırmaya çalışmalıyız."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümledeki Fiiller Veya Fiilimsiler Arasında Çatı Uyumsuzluğu Olması

Eski Mısır'da firavun ölünce tıp bilginleri tarafından firavunun cesedi mumyalanarak piramidin içindeki özel bölme yerleştirilir, yanına da onun değerli eşyalarını hatta sağ olan karılarından birini bırakırlardı.

"Eski Mısır'da firavun ölünce tıp bilginleri tarafından firavunun cesedi mumyalanarak piramidin içindeki özel bölme yerleştirilir, yanına da onun değerli eşyaları hatta sağ olan karılarından biri bırakılırdı."

Su veya nemden dolayı paslanmış olan vidaların kolayca sökülmesi için paslı bölgeye birkaç damla petrol akıtmak, onların daha kolay sökülmesine yardımcı olacaktır.

"Su veya nemden dolayı paslanmış olan vidaların kolayca sökülmesi için paslı bölgeye birkaç damla petrol akıtılması, onların daha kolay sökülmesine yardımcı olacaktır."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümledeki Sözcükler veya Söz Öbekleri Arasında Mantık Hatası Olması**XIII. Cümledeki Sözcükler veya Söz Öbekleri Arasında Mantık Hatası Olması**

Bazen anlamı daha etkili kılmak için karşılaştırmalı anlatıma başvurulur. Bu karşılaştırma yapılırken dikkat edilmesi gereken, söylenmek istenen düşüncüye göre karşılaştırılan varlık veya durumlar zayıftan güçlüye veya güçlüden zayıfa doğru sıralanmalıdır. Bu sıralamanın yanlış yapılması anlatım bozukluğuna yol açar.

Bu açıklamayı iki örnekle daha somut hale getirelim:

- O kadar hafif bir malzeme kullanmışlar ki bırakın pamuğu demir bile onun yanında hafiftir.
- O kadar ağır bir malzeme kullanmışlar ki bırakın demiri, pamuk bile onun yanında ağırdır.

Bu örneklerde görüldüğü gibi sıralamada yapılan yanlışlık cümlelerde mantık hatası meydana getirmiştir.

Cümledeki Sözcükler veya Söz Öbekleri Arasında Mantık Hatası Olması

On yıl kadar önce öyle şiddetli bir fırtına meydana gelmişti ki, ağaçları yerinden söküp götürmek şöyle dursun, sokaktaki insanları bile sürüklemişti.

"On yıl kadar önce öyle şiddetli bir fırtına meydana gelmişti ki, sokaktaki insanları sürüklemek şöyle dursun, ağaçları bile yerinden söküp götürmüştü."

Yiyecek ekmekleri hatta sıcak yemekleri bile yok zavallıların.

"Yiyecek sıcak yemekleri hatta ekmekleri bile yok zavallıların."

DOĞRU

Doğrusunu görmek için
butona tıklayın.

Cümledeki Sözcükler veya Söz Öbekleri Arasında Mantık Hatası Olması

Saatte 80 km hız yapmak şöyle dursun, 200 km hız yaptığı görülmedi bu araçların.

"Saatte 200 km hız yapmak şöyle dursun, 80 km hız yaptığı görülmedi bu araçların."

Komşu kadın büyük kızına ne kadar da çok benziyor.

"Büyük kızı komşu kadına ne kadar da çok benziyor."

Ben eskiden bırakın yumurta pişirmeyi, imambayıldı dahi yapamazdım; şimdi ise yaprak sarmasından tutun, enginar dolmasına kadar birçok yemek yapabiliyorum.

"Ben eskiden bırakın imambayıldı yapmayı, yumurta dahi pişiremezdim; şimdi ise yaprak sarmasından tutun, enginar dolmasına kadar birçok yemek yapabiliyorum."

GÖSTER

Açıklamaları görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:****A. Bir Sözcüğün Tamlayan olmadığı halde Tamlayan Görevi Üstlenmesi**

Bazen iki isim veya sıfat tamlaması virgül veya bağlaçla birleştirilerek tamlananlardan biri atılabilir ('kapı kolu, pencere kolu; kapı ve pencere kolu' örneğinde olduğu gibi).

Ama bir sözcük bağlaç yardımıyla tamlamaya bağlanınca, **hoparlör ve bilgisayar klavyesi** alacağım, cümlesinde olduğu gibi tamlanan ortak olmadığı halde ortak gibi algılanabilir. Yani **hoparlör klavyesi ve bilgisayar klavyesi** alacağım, biçiminde anlaşılıyor.

Bu algılamayı engellemek için sözcükleri yerli yerinde kullanmak veya uygun sözcüğe ek getirmek gerekir.

Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması

Cam bardaklar ve kazaklar aynı torbaya mı koyulur.

"Kazaklar ve cam bardaklar aynı torbaya mı koyulur."

Buralarda hoşmerim ve mesir macunu satışı yapılmaz.

"Buralarda mesir macunu ve hoşmerim satışı yapılmaz."

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması

Izmir'den sonra başkent Ankara ve İstanbul'a da şube açmayı düşünüyoruz.

"Izmir'den sonra İstanbul ve başkent Ankara'ya da şube açmayı düşünüyoruz."

Köfte ve salatalık turşusundan başka buzdolabında hiçbir şey yok.

"Salatalık turşusu ve köfteden başka buzdolabında hiçbir şey yok."

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:****B. Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk**

Türkçede sıfatlar çoğul anlam veriyorsa bu sıfatların tamladığı isimlere çoğul eki getirilmez. Bunu birkaç örnekle açıklayalım:

"İki" çokluk bildiren bir sözcüktür. Bu sözcüğü sıfat olarak kullandığımızda tamlamayı "iki kalem" biçiminde kurarız ama "iki kalemler" biçiminde kurmayız.

Bu örnekte olduğu gibi "çok, birçok, pek çok, beş, on, vs." sözcükler de tamlayan olduğunda tamlanana çoğul ekini yine getirmemeliyiz.

Örneğin "birçok sorular" denmez, "birçok soru" denir; "çok kitaplar" denmez, "çok kitap" denir.

Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk

Okuyucularımdan pek çok eleştiri mektupları alıyorum; bunların bazıları olumlu, bazıları ise olumsuz eleştiriler içeriyor.

"Okuyucularımdan pek çok eleştiri **mektubu** alıyorum, bunların bazıları olumlu, bazıları ise olumsuz eleştiriler içeriyor."

Birçok doğal ve tarihi güzelliklere sahip olan İstanbul, gezenleri kendine hayran bırakıyor.

"Birçok doğal ve tarihi **güzelliğe** sahip olan İstanbul, gezenleri kendine hayran bırakıyor."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk

Değişik kulüplerden pek çok teklifler aldım ama hiçbirini kabul etmedim.

"Değişik kulüplerden pek çok **teklif** aldım ama hiçbirini kabul etmedim."

Şiir sadece şekilden ibaret değildir, onun içini doldurabileceğimiz nice yüce mesajlar vardır.

"Şiir sadece şekilden ibaret değildir, onun içini doldurabileceğimiz nice yüce **mesaj** vardır."

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Çoğul Anlam İçeren Sıfat ile Tamlanan Arasındaki Uyumsuzluk

Son on yılda komşu ülkelerle yapılan anlaşmaların ülkemize sayılamayacak kadar çok faydaları oldu.

"Son on yılda komşu ülkelerle yapılan anlaşmaların ülkemize sayılamayacak kadar çok **faydası** oldu."

Doksan milyon yıl önce sığ bir deniz olan bu bölge pek çok canlı türlerine ev sahipliği yapıyordu.

"Doksan milyon yıl önce sığ bir deniz olan bu bölge pek çok canlı **türüne** ev sahipliği yapıyordu."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlayan Eksikliği Olması**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:****C. Cümlede Tamlayan Eksikliği Olması**

Bazen tamlananın kullanılmamış olması cümlede anlam belirsizliğine yol açabilir.

Bu nedenle anlam belirsizliği meydana gelen cümlelerde mutlaka yazılmamış olan tamlanan yazılmalıdır.

Cümlede Tamlayan Eksikliği Olması

Yaşlı adamın biricik oğlu sonunda askerden gelmişti, bu yüzden mutluluğu gözlerinden okunuyordu.

"Yaşlı adamın biricik oğlu sonunda askerden gelmişti, bu yüzden **yaşlı adamın mutluluğu** gözlerinden okunuyordu."

Emekli yüzbaşı, bahçede beslediği köpeğini acımasızca dövdüğü için, komşusunu beylik silahıyla yaraladı.

"Emekli yüzbaşı, **komşusunun** bahçede beslediği köpeğini acımasızca dövdüğü için, komşusunu beylik silahıyla yaraladı."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlanan Eksikliği Olması**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:****D. Cümlede Tamlanan Eksikliği Olması**

Dilimizde iki tamlama, tamlayan veya tamlanan ortaklığında birleştirilebilir. Bu birleştirme aynı türden tamlamalar söz konusu ise gerçekleştirilebilir, yani isim tamlaması ile isim tamlaması, sıfat tamlamasıyla sıfat tamlaması birleştirilebilir. Bunların dışında iyelik eki farklı olan iki isim tamlaması da birleştirilemez. Bu açıklamayı örnekleyelim:

İsim tamlamalarının birleştirilmesi

Onun evi ve arabası

Gömleğin ve kazağın rengi

Sıfat tamlamalarının birleştirilmesi

Mavi gömlek ve pantolon

Mavi ve sarı gömlekler

"Onun fikri ve senin fikrin", "benim yorumum ve eşimin yorumu" iyelik eki farklı olan isim tamlamalarıdır, bu yüzden bu tamlamalar ortak tamlayanla veya ortak bir tamlananla kullanılamaz.

Cümlede Tamlanan Eksikliği Olması

Çevre kirliliğiyle ilgili gerek Türk gerekse yabancı basında çıkan haberleri derleyip bir kitap

"Çevre kirliliğiyle ilgili gerek **Türk basını**nda gerekse **yabancı basını**nda çıkan haberleri derleyip bir kitap oluşturarak bu soruna dikkat çekmek istedim."

Türkiye Güney Afrika'da meydana gelen tsunami felaketi mağdurlarına her türlü nakdi, gıda ve ilaç yardımı yapmak için kolları sıvadı.

"Türkiye Güney Afrika'da meydana gelen tsunami felaketi mağdurlarına her türlü **nakdi yardım**, gıda ve ilaç yardımı yapmak için kolları sıvadı."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlanan Eksikliği Olması

Yaşadığımız bölgenin bir kısmında karasal, bir kısmında da Akdeniz iklimi görülmektedir.

"Yaşadığımız bölgenin bir kısmında **karasal iklim**, bir kısmında da **Akdeniz iklimi** görülmektedir."

Sizin ve sizin gibi birçok kişinin sorunlarına çözüm aradık ve bu sorunların da büyük çoğunluğunu çözdük.

"Sizin sorunlarınıza ve sizin gibi birçok kişinin sorunlarına çözüm aradık ve bu sorunların da büyük çoğunluğunu çözdük."

Yarışmaya özel ve devlet okullarından toplam altmış öğrenci katıldı.

"Yarışmaya **özel okullardan** ve **devlet okullarından** toplam altmış öğrenci katıldı."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:****E. Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması**

Cümle farklı şekilde sürdürülecekken cümlelerin akışının değiştirilmesi sonucunda bazen tamlayan ekinin kullanılmadığı olur.

Bir cümlede tamlanan (iyelik) eki almış bir sözcük varsa hemen tamlayan sözcüğe bakılmalı, eğer bu tamlayanın tamlayan eki alması gerekiyorsa mutlaka o sözcüğe tamlayan eki eklenmelidir.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması

Teknoloji devi Sony firması tarafından geliştirilen ve 3 boyutlu görüntü sunabilen televizyonlar yakın bir tarihte ülkemizde de satışa çıkacağı belirtildi.

"Teknoloji devi Sony firması tarafından geliştirilen ve 3 boyutlu görüntü sunabilen televizyonlar**ın** yakın bir tarihte ülkemizde de satışa çıkacağı belirtildi."

Tüm özel kuruluşlar ve kamu kuruluşları çevre kirliliğini önleme hakkında, kendi üzerlerine düşen görevleri hassasiyetle yerine getirmeleri gerekmektedir.

"Tüm özel kuruluşla**rın** ve kamu kuruluşla**rının** çevre kirliliğini önleme hakkında, kendi üzerlerine düşen görevleri hassasiyetle yerine getirmeleri gerekmektedir."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması

Karabibik, Nabizade Nazım'ın köy insanının yaşamını ve köy halkını sorunlarını işleyen, aynı zamanda natüralist özellikler taşıyan önemli bir eseri olduğuna pek çok kaynakta yer verilmiştir.

"Karabibik'in, Nabizade Nazım'ın köy insanının yaşamını ve köy halkının sorunlarını işleyen, aynı zamanda natüralist özellikler taşıyan önemli bir eseri olduğuna pek çok kaynakta yer verilmiştir."

Kuzey kutbunda bulabileceğiniz her taş mutlaka göktaşı olduğunu tahmin edebilirsiniz ve bu tahmininizde yanılmamış olursunuz; çünkü Kuzey kutbunda zeminde toprak yok, sadece buzullar var.

"Kuzey kutbunda bulabileceğiniz her taşın mutlaka göktaşı olduğunu tahmin edebilirsiniz ve bu tahmininizde yanılmamış olursunuz; çünkü Kuzey kutbunda zeminde toprak yok, sadece buzullar var."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması**XIV. Cümlede Tamlama Yanlışlığı Yapılmış Olması:
F. Cümlede Tamlanan Ekinin Eksik Olması**

Bu tür bir anlatım bozukluğu genellikle uzun cümlelerde karşımıza gelmektedir.

Çünkü yazar cümlenin girişinde tamlama kurmak düşüncesiyle bir tamlayan kullanır, cümlenin ilerleyen kısmında akışı değiştiren tamlayanın ekini kullanmaz; böylece cümlede anlatım bozukluğu meydana gelir.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması

Nabizade Nazım'ın bazı eleştirmenlerin uzun hikâye olarak nitelendiği Karabibik adlı eserde realizmin ve natüralizmin belirgin izleri göze çarpmaktadır.

"Nabizade Nazım'ın bazı eleştirmenlerin uzun hikâye olarak nitelendiği Karabibik adlı eserinde realizmin ve natüralizmin belirgin izleri göze çarpmaktadır."

Shakspeare'in; bir bölümü soylu bir genci öven, bir bölümü de şairin bir kadına duyduğu sevgiyi dile getiren, son derece duyarlı ve zengin bir dille sone tarzında yazdığı şiirler günümüze kadar gelmiştir.

"Shakspeare'in; bir bölümü soylu bir genci öven, bir bölümü de şairin bir kadına duyduğu sevgiyi dile getiren, son derece duyarlı ve zengin bir dille sone tarzında yazdığı şiirleri günümüze kadar gelmiştir."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümlede Tamlayan Ekinin Eksik Olması

Şevket Süreyya Aydemir'in "Suyu Arayan Adam" adlı yapıt otobiyografi türündedir.

"Şevket Süreyya Aydemir'in "Suyu Arayan Adam" adlı yapıt otobiyografi türündedir."

Bulutlar, gökyüzünün yaklaşık 1 kilometre çap içerisinde 1 – 5 milyon kg. civarında su bulunduran inanılmaz ve harika süslerdir.

"Bulutlar, gökyüzünün yaklaşık 1 kilometre çap içerisinde 1 - 5 milyon kg. civarında su bulunduran inanılmaz ve harika süsleridir."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

XV. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

İyi bir cümle her zaman gerek sözcük gerekse bu sözcüklerin ekleri yönüyle eksiksiz olmalıdır.

Bir sözcükte kullanılması gerektiği halde kullanılmamış olan her bir ek o cümlede anlatımın bozuk olmasına yol açar.

Bu nedenle hem sözcükler hem de bu sözcüklere eklenen yapım veya çekim ekleri dikkatli ve eksiksiz kullanılmalıdır.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

Komşumuzun camını kırdığı için çocuklara çok kızdım.

"Komşumuzun camını kırdıkları için çocuklara çok kızdım."

Tanzimat sanatçılarının çoğu edebiyat dünyasına İngiliz ve Fransız eserlerden yaptıkları çevirilerle girdi.

"Tanzimat sanatçılarının çoğu edebiyat dünyasına İngilizce ve Fransızca eserlerden yaptıkları çevirilerle girdi."

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

Yankesici, yerli turistlerin cüzdanlarını çalmaya çalışırkenki görüntüsü bir amatör kamerası tarafından kaydedildi.

"Yankesicinin, yerli turistlerin cüzdanlarını çalmaya çalışırkenki görüntüsü bir amatör kamerası tarafından kaydedildi."

UFO'ların varlığını kabul edenler, İstanbul'da düzenlenen UFO'larla ilgili kongre devam ederken, UFO'ların Türkiye'deki herhangi bir yeri ziyaret edecekleri yönündeki beklentileri gerçekleşmedi.

UFO'ların varlığını kabul edenlerin, İstanbul'da düzenlenen UFO'larla ilgili kongre devam ederken, UFO'ların Türkiye'deki herhangi bir yeri ziyaret edecekleri yönündeki beklentileri gerçekleşmedi.

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

Yarın Ege'nin kuzeyi yağışlı, doğu ve güney taraflarında ise açık bir hava bekleniyor.

"Yarın Ege'nin kuzeyinde yağışlı, doğu ve güney taraflarında ise açık bir hava bekleniyor."

Türkler İslamiyet'i kabul ettikten sonraki hayat tarzlarında, kabul etmeden öncekine göre oldukça önemli bazı değişiklikler meydana gelmiştir.

"Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonraki hayat tarzlarında, kabul etmeden öncekine göre oldukça önemli bazı değişiklikler meydana gelmiştir."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Eksikliği Olması

Yüksek Seçim Kurulunca, Aydın ve Manisa'nın iki ilçesinde seçimin yeniden yapılmasına karar verildiği açıklandı.

"Yüksek Seçim Kurulunca, Aydın'da ve Manisa'nın iki ilçesinde seçimin yeniden yapılmasına karar verildiği açıklandı."

Aşk ve Gurur adlı roman, İngiliz edebiyatında romantizmin sona erip realizmin başladığı bir dönemin habercisi olduğu kabul edilmektedir.

"Aşk ve Gurur adlı romanın, İngiliz edebiyatında romantizmin sona erip realizmin başladığı bir dönemin habercisi olduğu kabul edilmektedir."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması**XVI. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması**

Önceki konularda da anlattığımız gibi bir cümlede kullanılan sözcükler veya ekler ne fazla ne de eksik olmalı.

Bir sözcükte gerekli olmadığı halde kullanılmış olan her ek o cümlede anlatım bozukluğuna yol açar.

Bu nedenle cümledeki hiçbir sözcükte asla gereksiz ek kullanılmamalı, kullanılmışsa mutlaka cümleden çıkarılmalıdır.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması

Boş zamanlarımda deniz kenarında yürüyüş yapmasını çok seviyorum; çünkü bu beni dinlendiriyor.

"Boş zamanlarımda deniz kenarında yürüyüş **yapmayı** çok seviyorum; çünkü bu beni dinlendiriyor."

Isıl teknolojilere göre daha az karmaşık olan güneş pilleri yaygınlık bakımından ısı teknolojilerinin gerisindedir, bunun sebebi güneş pillerinde verim oranının %15-20'leri geçememesindendir.

"Isıl teknolojilere göre daha az karmaşık olan güneş pilleri yaygınlık bakımından ısı teknolojilerinin gerisindedir, bunun sebebi güneş pillerinde verim oranının %15 - 20'leri **geçememesidir**."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması

İki aydan beri ne tiyatroya ne de sinemaya gitmedim.

"İki aydan beri ne tiyatroya ne de sinemaya **gittim**."

"İti an, çomağı hazırla." sözü ile "İyi insan lafının üstüne gelir." sözleri temelde aynı anlamı ifade etmektedir; ilki seilmeyen, ikincisi ise sevilen kişiler için kullanılır.

"İti an, çomağı hazırla." sözü ile "İyi insan lafının üstüne gelir." **sözü** temelde aynı anlamı ifade etmektedir; ilki seilmeyen, ikincisi ise sevilen kişiler için kullanılır.

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması

Servet-i Fünuncuların romanlarında sık sık tabiat betimlendirmeleriyle karşılaşıyoruz, bu durum kendimizi romandaki mekânda hissetmemizi sağlıyor.

"Servet-i Fünuncuların romanlarında sık sık tabiat **betimlemeleriyle** karşılaşıyoruz, bu durum kendimizi romandaki mekânda hissetmemizi sağlıyor."

Herkes hata yapabilir ama olgun insan hata yaptığıında özür dilemesini bilir.

"Herkes hata yapabilir ama olgun insan hata yaptığıında özür **dilemeyi** bilir."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Ek Fazlalığı Olması

Bu yüz bana hiç yabancı gelmiyor, onu daha önce bir yerlerde gördüm ama nerede gördüğümü hatırlayamıyorum.

"Bu yüz bana hiç yabancı gelmiyor, onu daha önce bir **yerde** gördüm ama nerede gördüğümü hatırlayamıyorum."

Bizi Göreme girişinde karşılayan çay bahçesindeki içtiğimiz çayın tadı hala damağımızda.

"Bizi Göreme girişinde karşılayan çay **bahçesinde** içtiğimiz çayın tadı hala damağımızda."

Çiftçi toplumlar tahıl yetiştirmesini, denizci toplumlar ise balıkçılığı iyi bilir.

"Çiftçi toplumlar tahıl **yetiştirmeyi**, denizci toplumlar ise balıkçılığı iyi bilir."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması**XVII. Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması**

Bir sözcükte kullanılması gereken ek yerine aynı anlam ve görevi karşılamayan bir başka ek kullanılırsa o sözcüğün geçtiği cümlede anlatım bozukluğu meydana gelir.

Bu yüzden bir sözcükte sadece kullanılması gereken ek kullanılmalıdır.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması

İyi sihirbaz, yapılan hilenin fark edilmesini el çabukluğuyla engelleyebilen, sihrin gerçekten var olduğuna izleyicileri inandırabilen kişidir.

"İyi sihirbaz, **yaptığı** hilenin fark edilmesini el çabukluğuyla engelleyebilen, sihrin gerçekten var olduğuna izleyicileri inandırabilen kişidir."

Bundan sonra hiçbiriniz beni ne arasın ne sorsun.

"Bundan sonra hiçbiriniz beni ne **arayın** ne sorun."

GÖSTER

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması

Dün basın mensuplarıyla konuşan tecrübeli file bekçisi Mondragon, konuşmasında takımdan ayrılık sinyalleri verdi.

"Dün basın mensuplarıyla konuşan tecrübeli file bekçisi Mondragon, konuşmasında takımdan ayrılma sinyalleri verdi."

Herhangi bir dilde aynı anlama gelen sözcüklerden çok olması, o dilin zengin olduğunu göstermez.

"Herhangi bir dilde aynı anlama gelen sözcüklerin çok olması, o dilin zengin olduğunu göstermez."

[GÖSTER](#)

Doğrusunu görmek için butona tıklayın.

Cümledeki Sözcüklerden Birinde Yanlış Ek Kullanılması

Üç yaşından beri İzmir'de yaşıyorum.

"Üç yaşım^mdan beri İzmir'de yaşıyorum."

Ne hukuk ne de kamu vicdanı yapılan bu zulmü ve haksızlığı kabul edemez.

"Ne hukuk ne de kamu vicdanı yapılan bu zulmü ve haksızlığı kabul edebilir."

Dostluk, gece de gündüz de görülebilir; gerçek olanı gece görünendir.

"Dostluk, gece de gündüz de görülebilir; gerçek olanı gece görölendir."

GÖSTER

Doğrusunu görmek
için butona tıklayın.